

2 0 1 5

(November)

COMMERCE

(General/Speciality)

Course : 304

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

(New Course)

**(INFORMATION TECHNOLOGY AND
ITS APPLICATIONS IN BUSINESS)**

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

1. (a) শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা : 1×4=4

Select the correct alternatives :

(i) ফিফ্‌থ জেনেৰেচন কম্পিউটাৰৰ বৈশিষ্ট্যগত প্রধান
পাৰ্থক্য হৈছে

The main distinguishing feature of
fifth-generation computers is

- (1) extremely low cost
- (2) artificial intelligence
- (3) versatility
- (4) liberal use of microprocessors

(2)

(ii) যিবিলাক মেমৰিৰ তথ্যসমূহ হেৰাই নাযাবৰ বাবে অহৰহ বিফ্ৰেছিঙৰ আৱশ্যক হয়, সেই মেমৰিক কোৱা হয়

The memory that requires constant refreshing to retain its contents is known as

- (1) cache memory
- (2) static RAM
- (3) read-only memory
- (4) dynamic RAM

(iii) কম্পিউটাৰ ব্যৱহাৰকাৰী আৰু হাৰ্ডৱেৰৰ মাজত মধ্যস্থতাকাৰী হিচাবে কাম কৰা প্ৰ'গ্ৰাম বা চফটৱেৰক কোৱা হয়

The program or software which acts as a mediator between the user and the hardware is known as

- (1) compiler
- (2) device driver
- (3) operating system
- (4) system utility

(3)

(iv) MS-Word-ত এখন টেবুলৰ এটা চেলৰ পৰা আন এটা চেললৈ যাবলৈ প্ৰেছ কৰিবলগা কি (key) টো

To advance to the next cell in a table in MS-Word, user is required to press

- (1) Enter key
- (2) Tab key
- (3) End key
- (4) Insert key

(b) সঁচা নে মিছা লিখা :

1×4=4

Write True or False :

- (i) Primary memory আৰু Main memory একে সমার্থক।
Primary memory and main memory are synonymous.
- (ii) প্ৰতি বৰ্গ ইঞ্চি ত থকা পিক্সেলৰ সংখ্যা কম হ'লে resolution ভাল হয়।
Less pixels per square inch means better resolution.
- (iii) CPU-য়ে সঠিককৈ কাম কৰাত সহায় কৰা চিষ্টেম চফটৱেৰসমূহক Device driver বুলি কোৱা হয়।
Device drivers are system software which are responsible for proper functioning of the CPU.

(4)

(iv) এখন worksheet ত তথ্য ভৰ্তিৰ বাবে cursorএ নিৰ্দেশনা কৰি থকা বৰ্তমানৰ cell টোক active cell বুলি কোৱা হয়।

The cell that denotes the current position of the insertion point is known as the active cell in a worksheet.

2. চমুকৈ লিখা :

4×4=16

Write briefly :

(a) পণ্য উৎপাদন উদ্যোগত তথ্যপ্রযুক্তিৰ প্ৰয়োগ

Application of IT in manufacturing industry

(b) Tally-ৰ সহায়ত কোম্পানী এটাৰ প্ৰস্তুতকৰণৰ খেপসমূহ

Steps to be followed in creating a company using Tally

(c) Worksheet আৰু workbook-ৰ মাজত পাৰ্থক্য
Difference between a worksheet and a workbook

(d) Static RAM আৰু Dynamic RAM-ৰ মাজত পাৰ্থক্য
Difference between Static RAM and Dynamic RAM

(5)

3. [(a) আৰু (b)] নাইবা (c) উত্তৰ কৰা :

Answer either [(a) and (b)] or (c) :

(a) তথ্যপ্রযুক্তি বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ উপাংগসমূহ কি কি? 2+2=4

What is meant by Information Technology? What are its components?

(b) “তথ্যপ্রযুক্তিৰ প্ৰয়োগ অৰিহনে বৰ্তমানৰ ব্যৱসায়ৰ উন্নয়ন সম্ভৱ নহয়।” ব্যাখ্যা কৰা। 10

“Today’s business cannot grow without the application of Information Technology.” Explain.

(c) শিক্ষা ক্ষেত্ৰ আৰু পণ্য উৎপাদন উদ্যোগসমূহত তথ্যপ্রযুক্তিৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 14

Discuss the role of Information Technology in education sector and manufacturing industry.

4. (a) চফটৱেৰ কি? কম্পিউটাৰ চিষ্টেমত চফটৱেৰৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। অপাৰেটিং চিষ্টেমৰ কাৰ্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 2+4+8=14

What is software? Discuss the role of software in a computer system. Describe the functions of an operating system.

(6)

অথবা / Or

- (b) EDI বুলিলে কি বুজা? এটা ব্যৱসায় সংগঠনৰ পৰা আন এটা ব্যৱসায় সংগঠনলৈ ব্যৱসায় সম্পৰ্কীয় তথ্য পঠোৱাৰ বিভিন্ন উপায় আলোচনা কৰা। EDI মানৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা। $2+8+4=14$

What is meant by EDI? Discuss different ways by which business data are transmitted from one trading partner to another trading partner. Discuss the importance of EDI standards.

5. (a) (i) Document সুৰক্ষিতকৰণ মানে কি আৰু MS-Word ত ইয়াক কেনেকৈ কৰা হয়? 4

What is meant by protecting a document and how can it be done in MS-Word?

- (ii) Mail merge মানে কি? Document ৰ mail merge ৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহৃত খেপসমূহ লিখা। 5

What is mail merge? Write the steps followed in mail merging documents.

(7)

- (iii) Document এটাৰ text-ৰ কোনো অংশত bullet আৰু number কেনেকৈ সংলগ্ন কৰিব পাৰি? 3

How can bullets and numbers be added to a portion of text in a document?

- (iv) Copy-paste আৰু cut-paste ৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা। 2

Differentiate between copy-paste and cut-paste.

অথবা / Or

- (b) (i) MS-Excel-ত cell referencing মানে কি আৰু কিমান ধৰণৰ পোৱা যায়? 3

What is meant by cell referencing in MS-Excel? How many types of cell referencing are there in MS-Excel?

- (ii) MS-Excel-ত formula আৰু function-ৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ কি? 3

State the differences between formula and function in MS-Excel.

(8)

(iii) তলৰ কাৰ্য্যকৰণৰ বাবে সাধাৰণ ৰূপবোৰ লিখা : 4

Write the general forms (syntaxes) for the following functions :

(1) Round()

(2) Max()

(iv) Macro কি আৰু MS-Excel-ত ইয়াক কেনেকৈ প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি ? 4

What is macro and how can it be created in MS-Excel?

6. (a) কম্পিউটাৰাইজড একাউন্টিং বুলিলে কি বুজা? মেনুৰেল একাউন্টিংৰ ওপৰত ইয়াৰ সুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা।
2+12=14

What is computerized accounting? Discuss its advantages over manual accounting.

অথবা / Or

(b) Group কি? Tally ৰ সহায়ত single/multiple groupসমূহ create, display আৰু alter কৰাৰ খেপসমূহ লিখা।
2+12=14

What is group? Write the steps for creating, displaying and altering single/multiple groups using Tally.

(9)

(Old Course)

(INFORMATION TECHNOLOGY AND ITS APPLICATIONS IN BUSINESS)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

1. (a) তুল নে শুদ্ধ লিখা : 1×4=4

Write True or False :

(i) Number of tuples in a relation is known as cardinality.

(ii) Operating system is an application software.

(iii) Scanner is an input device.

(iv) RAM is nonvolatile in nature.

(b) তলত দিয়াবোৰৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ লিখা : 1×4=4

Write the full form of the following :

(i) RAM (ii) DBMS

(iii) IP (iv) EPROM

2. তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on the following :

(a) ইউটিলিটি চফটৱেৰ / Utility software

(b) ৰকছিট / Worksheet

(10)

- (c) স্পেল-চেক কাৰ্যপ্ৰণালী
Spell-check function
- (d) MS-Excel ত উপলব্ধ বিভিন্ন চাৰ্টসমূহৰ উপযোগিতা
Utilities of different charts in MS-Excel

3. (a) তথ্যপ্ৰযুক্তি বুলিলে কি বুজা? তথ্যপ্ৰযুক্তিৰ মূল
বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। $3+8=11$
What is meant by Information
Technology? Discuss the basic features
of IT.

অথবা / Or

- (b) তথ্যপ্ৰযুক্তিৰ বিভিন্ন অঙ্গসমূহ কি? ব্যৱসায় ক্ষেত্ৰত
তথ্যপ্ৰযুক্তিৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। $3+8=11$
What are different components of IT?
Discuss the impact of IT on business
environment.

4. (a) চফটৱেৰ আৰু হাৰ্ডৱেৰৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বৰ্ণনা কৰা।
চফটৱেৰৰ বিভিন্ন ভাগসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা
কৰা। $3+8=11$
State the relationship between software
and hardware. Discuss about the
different categories of software briefly.

(11)

অথবা / Or

- (b) ই. ডি. আই. বুলিলে কি বুজা? ই. ডি. আই. ষ্টেণ্ডাৰ্ডৰ
ওপৰত এটি টোকা লিখা। $2+9=11$
What is EDI? Write a note on EDI
standards.

5. (a) মাইক্ৰ'চফট-ৱৰ্ডত তলৰ কামখিনি কৰাৰ পদ্ধতিবোৰ
লিখা : $2+(3\times 3)=11$

Write the steps for performing the
following in MS-Word :

- (i) Cutting, copying and pasting
(ii) Using bullets and numbering in a
document
(iii) Justification of text

অথবা / Or

- (b) ব্যৱসায়ত MS-Access-ৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা
কৰা। 11
Discuss the importance of MS-Access in
business.

6. (a) MS-Excel-ত ফৰ্মুলা আৰু ফাংচনৰ মাজৰ প্ৰভেদ
লিখা আৰু উদাহৰণসহ ইয়াৰ autosum ফাংচনৰ
ব্যৱহাৰ ব্যাখ্যা কৰা। $(2\frac{1}{2}+2\frac{1}{2})+6=11$
State the difference between formula
and function in MS-Excel and explain
the autosum features of them with
example.

(12)

অথবা / Or

- (b) MS-Excel আৰু ব্যৱসায়ত ইয়াৰ প্ৰয়োগ সম্পৰ্কে বিশদভাৱে আলোচনা কৰা। 11
Discuss MS-Excel and its application in business in detail.

7. [(a) আৰু (b)] নাইবা [(c) আৰু (d)] উত্তৰ কৰা :

Answer either [(a) and (b)] or [(c) and (d)] :

- (a) Tally-য়ে ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠানৰ হিচাবৰক্ষণ পদ্ধতিত কেনেধৰণৰ পৰিৱৰ্তন আনিছে, চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। 6

Explain briefly how Tally has changed the accounting process in business sector.

- (b) ইণ্টাৰনেটৰ বিভিন্ন প্ৰ'ট'কলসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 6

Discuss different protocols used in Internet.

- (c) Tally-ৰ সহায়ত এটা 'কোম্পানী' সৃষ্টি কৰাৰ বা প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। 6

Explain briefly the essential steps in creating a company using Tally.

- (d) তলৰ পদসমূহ ব্যাখ্যা কৰা : 3+3=6

Explain the following terms :

- (i) Downloading and uploading
(ii) Uniform resource locator

(13)

অথবা / OR

(New Course)

(INFORMATION TECHNOLOGY PRACTICES
IN BUSINESS)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

1. তলত দিয়াবোৰৰ পূৰ্ণ ৰূপ লিখা :

1×8=8

Write the full form of the following :

- (a) ICT
(b) CPU
(c) OOK
(d) ASCII
(e) DBMS
(f) WAN
(g) WWW
(h) EDI

2. চমু টোকা লিখা :

5×4=20

Write short notes on :

- (a) তথ্য বিপ্লৱ
Information revolution
(b) তথ্যপ্ৰযুক্তিৰ আহিলা হিচাবে অনাতাঁৰ যন্ত্ৰ
Radio as a tool of IT

(14)

- (c) ৰ'ম আৰু ৰেম
ROM and RAM
- (d) লোকেল এৰিয়া নেটৱৰ্ক
Local area network

3. (a) “আজিকালিৰ ব্যৱসায় তথ্যপ্ৰযুক্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।” উদাহৰণসহ বাক্যটো বহলাই লিখা। 13
“Today's business is dependent on Information Technology.” Explain the statement with examples.

অথবা / Or

- (b) তথ্যপ্ৰযুক্তি আৰু তথ্য-যোগাযোগ-প্ৰযুক্তিৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা। ব্যৱসায়ত তথ্য-যোগাযোগ-প্ৰযুক্তিৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 13
Distinguish between IT and ICT. Discuss the importance of ICT in business.

4. (a) ভাৰতীয় ব্যৱসায় বিকাশত টেলিফোনৰ অৱদান সম্পৰ্কত বহলাই লিখা। 13
Discuss the role of telephone in developing business in India.

অথবা / Or

- (b) মিডিয়া কনভাৰ্জেন্স বুলিলে কি বুজা? ব্যৱসায়ত মিডিয়া কনভাৰ্জেন্সৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 13
What do you mean by media convergence? Discuss the importance of media convergence in business.

(15)

5. (a) ‘ডাটা মেনেজমেন্ট’ মানে কি? ‘ডাটা মেনেজমেন্ট’ ব্যৱহাৰ কৰা ক্ষেত্ৰসমূহ আলোচনা কৰা। 3+10=13
What is data management? Discuss the areas where data management has been used.

অথবা / Or

- (b) ‘বায়েনেৰি চিষ্টেম’ মানে কি? কম্পিউটাৰত ‘বায়েনেৰি চিষ্টেম’ৰ তাৎপৰ্য আলোচনা কৰা। 3+10=13
What is binary system? Discuss the significance of binary system in computer.

6. (a) ‘ইলেক্ট্ৰনিক ডাটা ইন্টাৰচেঞ্জ’ বুলিলে কি বুজা? ‘ইলেক্ট্ৰনিক ডাটা ইন্টাৰচেঞ্জ’-ৰ উপযোগিতাসমূহ আলোচনা কৰা। 13
What do you mean by electronic data interchange? Discuss the advantages of electronic data interchange.

অথবা / Or

- (b) ইন্টাৰনেটৰ বিকাশ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। ভাৰতত ইন্টাৰনেটৰ বিকাশ সন্তোষজনক বুলি ভাৱনে? আলোচনা কৰা। 6+7=13
Discuss the growth of Internet. Do you think that growth of Internet in India is satisfactory? Discuss.

(16)

(Old Course)

**(INFORMATION TECHNOLOGY PRACTICES
IN BUSINESS)**

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

1. তলত দিয়াবোৰৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা : 1×4=4

Write the full form of the following :

- (a) ICT
- (b) EDP
- (c) ASCII
- (d) EDI

2. বালী ঠাই পূৰণ কৰা : 1×4=4

Fill in the blanks :

- (a) Intersection of row and column in a worksheet is known as _____.
- (b) 1055 kB = _____ bytes.
- (c) Joystick is a _____ device.
- (d) FTP stands for _____.

(17)

3. তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on the following :

- (a) Communication
- (b) Printing press
- (c) Fifth-generation computer
- (d) Computer network

4. (a) “আজিৰ ব্যৱসায় সম্পূৰ্ণকৈ তথাপ্ৰযুক্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নহয়।” যুক্তি সহকাৰে উক্তিটোৰ ওপৰত মন্তব্য দিয়া। 11

“Today’s business is not fully dependent on Information Technology.” Justify and comment on the statement.

অথবা / Or

- (b) পণ্য উৎপাদন উদ্যোগত তথাপ্ৰযুক্তিৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা। 11

Explain the impact of Information Technology on manufacturing industry.

5. (a) অপাৰেটিং চিষ্টেম মানে কি? অপাৰেটিং চিষ্টেমৰ বিভিন্ন কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা। 11

What is operating system? Discuss various functions of an operating system.

(18)

অথবা / Or

- (b) চফটৱেবৰ বিভিন্ন ভাগসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। ইউটিলিটি চফটৱেব কি? সিবিলাকৰ কাৰ্য সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 11
- Discuss briefly about different categories of software. What are utility softwares? Discuss their functions.

6. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12

Write short notes on (any three) :

- (a) সংখ্যা পদ্ধতি
Number system
- (b) আমেৰিকান ষ্টেণ্ডাৰ্ড ক'ড
American standard code
- (c) ডাটা
Data
- (d) তথ্য
Information
- (e) জয়ষ্টিক
Joystick

7. (a) ফিফ্ৰ্থ জেনেৰেচন কম্পিউটাৰৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা। 11
- Discuss the advantages and disadvantages of fifth-generation computers.

(19)

অথবা / Or

- (b) যুক্তি সহকাৰে ব্যাখ্যা কৰা : 11
- Explain with reasons :
“কম্পিউটাৰ প্ৰ’গ্ৰামসমূহ কেৱল নিৰ্দিষ্ট কাৰ্যৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা হয়।”
“Computer programs are prepared for specific task.”

8. (a) ইণ্টাৰনেট প্ৰ’ট’কল বুলিলে কি বুজা? ইণ্টাৰনেটৰ বিভিন্ন প্ৰ’ট’কলসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11
- What is meant by Internet Protocol?
Discuss different protocols used in Internet.

অথবা / Or

- (b) ই. ডি. আই. ষ্টেণ্ডাৰ্ড মানে কি? ব্যৱসায় সংগঠনসমূহে বাণিজ্যিক তথ্য সৰবৰাহ কৰোঁতে মানি চলা ই. ডি. আই. ষ্টেণ্ডাৰ্ডসমূহ আলোচনা কৰা। 11
- What is EDI standard? Discuss different EDI standards followed by trading partners in transmitting business data.

***